

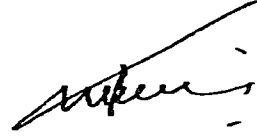

Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Işıkhân tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim. 04/08/2026

Saygılarımla,

Op. Dr. Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili

İş kazaları yalnızca ölüm veya geçici iş göremezlik yaratmamakta; çok sayıda çalışan için uzuv kaybı, hareket kısıtlılığı, görme ve işitme kaybı, kronik ağrı, ruhsal travma ve kalıcı çalışma gücü kaybı sonucunu doğurmaktadır. İş kazası sonrasında engelli hale gelen kişinin korunması, yalnızca sürekli iş göremezlik geliri bağlanmasına indirgenemez. Erken rehabilitasyon, yardımcı cihaz, mesleki yeniden eğitim, uygun işe dönüş ve işyerinin uyarlanması aynı sosyal güvenlik zincirinin parçalarıdır. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu iş kazasını tanımlamakta ve meslekte kazanma gücünün en az yüzde 10 oranında kaybedildiğinin tespiti halinde sürekli iş göremezlik geliri öngörmektedir. Ancak tıbbi oran, kişinin eski işine dönüp dönemediğini, yeni bir meslek edinip edinmediğini, gelir kaybını, bakım gereksinimini ve işyerinin uyarlanıp uyarlanmadığını tek başına göstermemektedir.

SGK'nın kamuya açık istatistik sayfası 11 Temmuz 2026 itibarıyla 2025 ve 2024 istatistik yıllıklarını erişime sunmaktadır. Buna rağmen iş kazası geçiren kişinin kalıcı engellilik durumu ile rehabilitasyon hizmeti, işe dönüş süresi, işyeri uyarlaması, mesleki yeniden eğitim ve istihdam sonucu arasında bağlantı kuran bütünlüklük bir veri seti kamuoyuna açık biçimde sunulmamaktadır.

8321/21

İstanbul Tabip Odası'nın verilerine göre gerekli önlemlerin alınmadığı işyerlerinde çalışanların öldüğü, kalıcı olarak engelli hale geldiği veya meslek hastalığına yakalandığı; buna karşın sorumluluğun çoğu zaman işveren ve denetim mekanizmaları yerine işyeri hekimi ya da iş güvenliği uzmanına yöneltildiği belirtilmektedir. Raporda OSGB sisteminin taşeronlaşmayı derinleştirdiği ve kamusal, bağımsız bir işçi sağlığı modeline ihtiyaç bulunduğu vurgulanmaktadır. BM Engelli Hakları Sözleşmesi'nin 26. maddesi habilitasyon ve rehabilitasyonu, 27. maddesi ise engelli bireyin çalışma ve istihdam hakkını güvence altına almaktadır. İş kazası sonucu engelli hale gelen bir çalışanın gelir güvencesi sağlanmadan, etkin rehabilitasyon ve işe dönüş programı kurulmadan sosyal devlet yükümlülüğünün yerine getirildiği söylenemez. Bu bağlamda,

- 1- 2020-2025 yıllarında meydana gelen iş kazalarının kaç kalıcı çalışma gücü veya meslekte kazanma gücü kaybıyla sonuçlanmıştır? Verilerin yıllara, illere, sektörler, yaşa, cinsiyete ve kayıp oranına göre dağılımı nasıldır? Aynı dönemde iş kazası nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanan kişi sayısı kaçtır? Başvuruların kaç kabul edilmiş, kaç reddedilmiş ve ortalama karar süresi kaç gün olmuştur?
- 2- İş kazası sonucunda engelli hale gelen kaç kişi fizik tedavi, psikososyal destek, protez-ortez, yardımcı cihaz veya mesleki rehabilitasyon hizmetinden yararlanmıştır? Bu hizmetlere başvuru ile başlama arasındaki ortalama süre nedir?
- 3- 2020-2026 yıllarında iş kazası sonrasında eski işine dönen, aynı işyerinde uyarlanmış bir göreve geçirilen, başka işyerinde istihdam edilen veya işsiz kalan kişi sayısı kaçtır?
- 4- İş kazası sonrası işe dönüş planı hazırlanması, işyerinin erişilebilir hale getirilmesi ve makul düzenleme yapılması konusunda işverenlere hangi yükümlülükler uygulanmaktadır? Bu yükümlülüklerin ihlali nedeniyle kaç işverene yaptırım uygulanmıştır?
- 5- İş kazası sonucu engelli hale gelen çalışanlardan kaç İŞKUR'un mesleki eğitim, işbaşı eğitim, engelli hibe veya işe yerleştirme programlarından yararlanmıştır? Programların istihdama dönüş oranı nedir? Meslekte kazanma gücü kaybı oranlarına ve sürekli iş göremezlik kararlarına karşı 2020-2026 yıllarında kaç itiraz ve dava açılmış; bunların kaç çalışan lehine sonuçlanmıştır?
- 6- İş kazası sonrası kalıcı engellilik, rehabilitasyon, işe dönüş, gelir kaybı ve işyeri uyarlaması verilerinin SGK, İŞKUR ve Bakanlığınız arasında bütünleştirilerek anonim biçimde yayımlanması için bir çalışma var mıdır?